

MB104, příklady k domácímu rozjímání
jarní semestr 2015

Příklad Najděte nejmenší a největší celé číslo (pokud existuje), pro které platí, že součin jeho cifer je roven 18900.

Řešení. Jest $18900 = 2^2 \cdot 3^3 \cdot 5^2 \cdot 7$, číslo s daným cif. součinem musí tedy obsahovat cifry 5,5,7 a dále cifry dávající v součinu $2^2 \cdot 3^3$. Ty musí být alespoň tři. Pro právě tři cifry bude tedy jedna cifra jedno z prvočísel 2 či 3, druhé dvě rovny součinu zbylých prvočísel ze seznamu 2,2,3,3,3. Probráním několika málo možností dospějeme k nejmenšímu číslu 255679. Největší takové číslo neexistuje – můžeme přidávat cifru 1 \square

Příklad Dokažte, že pro libovolné prvočíslo $p > 2$ je čitatel m zlomku

$$\frac{m}{n} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \cdots + \frac{1}{p-1},$$

$m, n \in \mathbb{N}$, dělitelný p .

Řešení. V dané řadě sečteme sčítance po dvou: první s posledním, druhý s předposledním, ..., pak získané zlomky tvaru $\frac{p}{\text{něco}}$ převedeme na společný jmenovatel $(p-1)!$. Máme tedy zlomek tvaru $\frac{p \cdot k}{(p-1)!}$, ale $(p-1)!$ nedělí p , takže i po případném krácení zůstane v čitateli faktor p . \square